

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ 30 ΜΑΪΟΥ 2016

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
(ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΚΕΙΜΕΝΑ

Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

.....
Si quid durius ei videbatur, quod imperandum militibus esset, a cerva sese monitum esse praedicabat. Ea cerva quodam die fugit et perisse credita est. Cum aliquis Sertorio nuntiavisset cervam inventam esse, Sertorius eum iussit tacere; praeterea praecepit ut eam postero die repente in eum locum emitteret, in quo ipse cum amicis futurus esset. Postridie eius diei Sertorius, admissis amicis in cubiculum suum, dixit eis visum in somno sibi esse cervam, quae perisset, ad se reverti. Cum cerva, emissa a servo, in cubiculum Sertorii introrupisset, admiratio magna orta est.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω κειμένων.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις ή συνεκφορές:

scelus	: τη γενική πληθυντικού αριθμού
nihil	: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
gratius	: τον θετικό βαθμό του επιρρήματος
durius	: τον υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος
militibus	: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
quodam die	: τη δοτική ενικού αριθμού της συνεκφοράς
aliquis	: την αφαιρετική πληθυντικού στο θηλυκό γένος
postero	: τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
quo	: την ονομαστική πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
somno	: την κλητική ενικού αριθμού
sibi	: τη γενική πληθυντικού αριθμού του β' προσώπου (να γράψετε και τους δύο τύπους)

admiratio magna	: την αιτιατική ενικού αριθμού : την ονομαστική πληθυντικού αριθμού, στο ουδέτερο γένος, στον συγκριτικό βαθμό.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

noli	: το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα
sit	: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα
est adfectus	: το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
possit	: το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού
videbatur	: το απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή
monitum esse	: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα στην άλλη φωνή
fugit	: το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική παρακειμένου της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος)
perisse	: τη δοτική γερουνδίου
credita est	: το απαρέμφατο παρακειμένου στην άλλη φωνή
inventam esse	: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική μέλλοντα στην άλλη φωνή
praecepit	: τη μετοχή ενεστώτα στη γενική πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους
emitteret	: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή
dixit	: το γερουνδιακό στην ονομαστική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους
introrupisset	: το α΄ πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική ενεστώτα στην ίδια φωνή
orta est	: τη μετοχή μέλλοντα στην ονομαστική ενικού αριθμού του θηλυκού γένους.

Μονάδες 15

Γ1α. «**ut nihil ei. . .fugitivi**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), την έγκλιση (μονάδα 1) και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδα 1).

Μονάδες 4

Γ1β. «**servi**», «**gratius**», «**fugitivi**», «**suum**», «**reverti**», «**a servo**»: να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των τύπων.

Μονάδες 6

Γ1γ. «**Si quid durius ei videbatur, a cerva sese monitum esse praedicabat**»: να μετατρέψετε τον υποθετικό λόγο έτσι ώστε να εκφράζει υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα για το παρελθόν (μονάδες 2) και υπόθεση δυνατή ή πιθανή για το παρόν-μέλλον (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Γ1δ. «**quam recuperatio**»: να διατυπώσετε με τον άλλο τρόπο τη σύγκριση.

Μονάδα 1

Γ2α. «**quanti homo sit**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση (μονάδα 1) καθώς και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδα 1).

Μονάδες 5

Γ2β. «**Noli spectare**»: να διατυπώσετε την απαγόρευση με τον άλλο τρόπο.

Μονάδες 2

Γ2γ. «**admissis amicis**»: να αναλύσετε τη μετοχή σε πρόταση εισαγόμενη με τον ιστορικό/διηγηματικό σύνδεσμο **cum** (μονάδες 3) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση (μονάδα 1) και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδα 1).

Μονάδες 5

Γ2δ. «**ut (is) eam postero die repente in eum locum emitteret**»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 3

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.00 π.μ.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ